

EUREGIO EGRENSIS



Regionální sdružení obcí a měst

Zpravodaj jaro / léto 2022



Foto autor

OBSAH

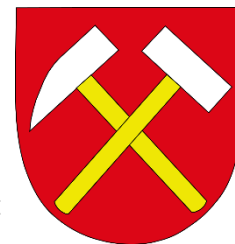
- Představujeme členy EE
 - Město Abertamy
- Euregio Egrensis aktivně
- Zajímavosti z česko-německého příhraničí



Představujeme členy EE

Město Abertamy

Abertamy leží na hřebeni Krušných hor v nadmořské výšce 840–1000 m. Městečko bylo založeno v roce 1529 v souvislosti s nalezišti stříbrných, později cínových rud. V roce 1579 byly Abertamy povýšeny na horní městečko, v roce 1876 pak získaly statut města. Byla zde významná naleziště cínu a kobaltu, po roce 1945 pak menší naleziště uranové rudy. V 19. století nastal úpadek hornictví a místní obyvatelstvo začalo hledat jiné zdroje obživy. Jako v celých Krušných horách se zde ujalo paličkování krajek. Abertamy



se však proslavily po celém světě hlavně výrobou kožených rukavic. V roce 2011 inicioval Krušnohorský spolek Abertamy sbírku, ze které vznikla rukavičkářská výstava. Expozice věnující se historii rukavičkářství v Abertamech se nachází v přízemí budovy abertamského městského úřadu. Výstavu v současné době tvoří asi 300 exponátů. Uvidíte zde vše podstatné, co souvisí s výkonem řemesla rukavičkáře, tedy speciální vysekávací stroje, železa a další náradí.



Dále pak různé druhy usní, rozličné vzory rukavic a podšívky a samozřejmě speciální rukavičkářské šicí stroje. Všechny vystavené exponáty jsou plně funkční a v určitých termínech lze tedy pozorovat šičky a rukavičkáře při práci. V rámci prohlídky je dále možné shlédnout film o výrobě rukavic a jirchářství, průvodce pak sdělí vše podstatné k historii rukavičkářství v Abertamech. Otevírací doba a termíny ukázek řemesla lze nalézt na stránkách města www.mesto-abertamy.cz.

Město Abertamy nyní dokončuje moderní muzeum řemesel, jehož součástí se stane i tato sbírka. Abertamy jsou dnes centrem zimní a letní turistiky, vznikl zde moderní lyžařský areál, přes Abertamy vede Krušnohorská lyžařská magistrála a síť značených cyklostezek. Na území města se nachází např. rozhledna Plešivec, památkově chráněná vila rukavičkáře Zenkera a kostel Čtrnácti Svatých pomocníků. Původně raně renesanční farní kostel byl postaven v roce 1534. V letech 1735–1738 prošel barokní přestavbou. Kostel je jednodílný chrámovou stavbou. Hlavní oltář je portálový a zdobí jej sochy 14 Svatých pomocníků. Po odsunu německého obyvatelstva kostel postupně chátral. V letech 1993–1996 a 2003 prošel tento chrám nákladnou rekonstrukcí, a to hlavně díky iniciativě německých rodáků. Kostel Čtrnácti Svatých pomocníků je od roku 1958 chráněnou kulturní památkou. Další významnou památkou na území Abertam je Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná, jež je památkou světového dědictví UNESCO. Cínový revír Hřebečná je mimořádným příkladem čtyřsetleté historie dobývání cínu. Zvláště zajímavý je důl Mauritius, největší a nejhlubší cínový důl v české části Krušných hor, který byl v roce 2014 prohlášen národní kulturní památkou. Součástí dolu Mauritius je štola Kryštof, která byla v roce 2015 zpřístupněna veřejnosti. Tato štola je vynikajícím dokladem různých dobývacích technik



používaných od konce 16. až do konce 18. století. Rezervace prohlídek a další potřebné informace najdete na www.dulmauritus.cz. V Abertamech jsou dále tři naučné stezky – Plešivecká naučná stezka, naučná stezka Hřebečná a naučná stezka 17 Abertamských zastavení.

(Autorem textu a fotografií je Lenka Löfflerová)

Euregio Egrensis aktivně

Letní recepce se zástupci Euregia Egrensis v Bruselu

Vytváření sítí, tematické podněty, cenné diskuse v kuloárech a kulinářské pozdravy z Horních Franků a České republiky charakterizovaly letní recepce bavorské státní ministryně pro evropské záležitosti a mezinárodní vztahy v Bruselu. Tématem recepce byla "Přeshraniční spolupráce v Evropě: úspěšný model EUREGIO EGRENSIS".



V informačním stánku Euregia (zprava doleva): Karl-Heinz Lambertz, Harald Ehm, Heidrun Piwernetz, Melanie Huml, Peter Berek, Klaus Peter Söllner, Alexander Dietz

Prezident Euregio Egrensis pracovní sdružení Bavorsko, zemský rada Peter Berek, se na úvod zúčastnil uvolněného kola jednání pod taktovkou ministryně, které se mimo jiné týkalo desítek let zkušeností Euregia s přeshraniční prací a převzetí předsednictví České republiky v Radě EU.



Pro Euregio to byla exklusivní příležitost, prezentovat se v „evropském řídicím centru“. Mimořádně důležité pro udržování kontaktů a výměnu informací byly i odborné diskuse mezi jednáními.



Odborná diskuze o novém programu INTERREG Bavorsko-Česká republika: Dirk Peters (2.zleva) z Generálního ředitelství pro regionální politiku EK společně s prezidentem Euregia Peterem Berekem (uprostřed) a Harald Ehm s Alexandrem Dietzem z kanceláře Euregia.

Slavnostní akce k 25. výročí Bavorsko-českého výměnného školního roku Euregia Egrensis

U příležitosti 25. výročí Bavorsko-Českého výměnného školního roku přivítalo bavorské pracovní sdružení Euregio Egrensis v Marktredwitzu státní tajemnici bavorského ministerstva školství a kultury Annu Stolz. Státní tajemnice ocenila projekt jako výraz mimořádného přátelství, které spojuje Bavorsko a Českou republiku v srdci Evropy a jako projekt, který je podporován odvahou a otevřeností všech zúčastněných.



Hostující studentky a studenti aktuálního ročníku s oficiálními zástupci (zleva doprava): starosta František Čurka, zemský rada Roland Grillmeier, bývalá primátorka Dr. Birgit Seelbinder, poslanec zemského sněmu Martin Schöffel MdL, Magdalena Becher, zemský rada Peter Berek, státní tajemnice Anna Stolz a poslanec spolkového sněmu Jörg Nürnberger MdB (zadní řada uprostřed).

Společně s Peterem Berekem, prezidentem pracovního sdružení Euregio Egrensis Bavorsko a Františkem Čurkou, prezidentem pracovního sdružení Čechy, se státní tajemnice také rozloučila se 14 hostujícími studenty aktuálního ročníku.

Slavnostní akce byla podpořena z Dispozičního fondu programu INTERREG Bavorsko-Česká republika 2014-2020 a vlastních prostředků Euregia.

Veřejná správa v Bavorsku a Česku: Euregio Egrensis představuje novou publikaci

Spolupráci mezi místními politiky a pracovníky správy a úřadů v česko-bavorském příhraničí je třeba usnadnit z hlediska obsahového i jazykového. K tomu má přispět právě představená nová dvojjazyčná publikace Euregia Egrensis. "Veřejná správa v Bavorsku a České republice – Průvodce pro orientaci a komunikaci" je název česko-německé publikace, kterou od roku 2020 připravuje bilaterální expertní skupina.

Oboustranně použitelná brožura se v jedné části zabývá státní strukturou a správním systémem v Bavorsku a pomáhá převážně české uživatelské skupině vypořádat se s jazykem souseda. Pokud brožuru otočíte, pak se druhá část věnuje českému správnímu systému a umožňuje převážně německým uživatelům pohled do struktur v Čechách a nabízí také užitečné fráze a rady pro výslovnost.



Stěžejní částí obou dvojjazyčných otočných částí je rozsáhlý slovník, který shromažďuje německé a české praktické pojmy rozdělené podle témat důležitých pro každodenní život.

Svou jazykovou ofenzívou usiluje Euregio od roku 2007 o odbourávání jazykové bariéry. Stále je zřejmé, že jazykové znalosti jsou pro určité aktivity a profesní skupiny v příhraničí obzvláště důležité. Po publikacích „Praktický slovník pro hasiče“ vydaném v roce 2010 a „Praktickém slovníku pro záchranáře“ vydaném v roce 2018 se pracovní skupina z oblasti veřejné správy, práva a jazyka pod vedením Euregia Egrensis zabývala základním obsahem správních systémů a výukou příslušných jazyků v Bavorsku a České republice.

Brožura je k dispozici v digitální verzi na domovských stránkách Euregia a dále také v tištěné verzi. Projekt byl financován z prostředků EU v programu Cíl EÚS Svobodný stát Bavorsko – Česká republika 2014-2020 (INTERREG) a dále Bavorským ministerstvem financí a vlasti.

Tento projekt bude v nadcházejících měsících pokračovat větším projektem, který je také financován z programu INTERREG, který se chýlí ke konci a v jehož rámci bude brožura nyní transformována na digitální webovou aplikaci. Tištěná verze bude navíc testována ve vybraných jazykových kurzech a výsledky budou zohledněny v aplikaci.

Výroční konference Euregia Egrensis: Ohlédnutí a výhledy s evropským akcentem

Letošní česko-německá Výroční konference Euregia Egrensis koncem dubna na zemském úřadě okresu Vogtlandkreis v Plavně tradičně bilancovala aktivity v roce 2021. Hostující řečník Karl-Heinz Lambertz, předseda parlamentu Německojazyčného společenství Belgie a předseda Asociace evropských příhraničních regionů (AEBR), poblahopřál k 30 letům úspěšné přeshraniční spolupráce. V jeho projevu hrály také roli aktuální události: „Válka v Evropě, vlny uprchlíků, velké změny ve světě. Pandemie, změna klimatu a nezbytná transformace energetiky jsou velkými výzvami pro nás všechny, a to i v příhraničních regionech. Hranice jsou stále všudypřítomné, musíte je znát a uznávat. Pak máte za úkol tyto hranice překonat," říká Lambertz.



Po projevech zástupců pracovních sdružení následovala panelová diskuse s čestnými hosty Jörgem Wojahnem, vedoucím Zastoupení Evropské komise v Německu, Karl-Heinz Lambertzem (AEBR), společným prezidentem Euregia Egrensis, zemským radou Rolandem Grillmeierem z Tirschenreuthu a dalšími zástupci Euregia (viz foto).

Euregio na Dni komunální politiky v Praze



Na setkání do hlavního města přicestovalo také několik zástupců Euregia Egrensis. Za české sdružení Euregia Egrensis se zúčastnili členové prezidia (zleva doprava) Dalibor Blažek z Aše, Petr Schaller z Plesné a Patrik Pizinger z Chodova, a dále jednatel pracovního sdružení Bavorsko Harald Ehm (vpravo).

Zastoupení Svobodného státu Bavorsko v Praze uspořádalo na začátku května dvoudenní setkání česko-bavorských komunálních partnerů a dalších aktérů komunální spolupráce. Bavorská ministryně pro evropské záležitosti Melanie Huml (uprostřed) při zahájení zdůraznila: „Je to skvělá příležitost posunout spolupráci na novou úroveň. Více než 100 partnerství mezi bavorskými a českými obcemi je již po desetiletí důležitým pilířem česko-bavorské spolupráce. Pro podporu vzájemného porozumění je jazyk a setkávání důležitým klíčem a pro mne osobně skutečnou srdeční záležitostí“.

Stěžejními tématy akce bylo financování z programu INTERREG, zacházení s uprchlíky z Ukrajiny, osvojování jazykových znalostí, ale i budování a využívání společných zdravotnických infrastruktur v příhraničí a proces hledání českého úložiště jaderného odpadu.

Zajímavosti z česko-německého příhraničí

Startuje nové období financování v programu INTERREG 2021-2027

Česko-bavorská spolupráce



V květnu byl ustaven nový monitorovací výbor pro období financování 2021-2027. Výbor schválil první základní dokumenty, jako jsou pravidla způsobilosti a jednací řád. Schváleno bylo také nové logo programu, ve kterém se konečně opět objevuje výraz "Interreg".

Program financování bude oficiálně vyhlášen 22. září 2022 ve Furth im Waldu. Od tohoto okamžiku by měl být k dispozici také nový portál pro podávání projektových žádostí pro velké projekty (název: JEMS). Programový dokument schválený Evropskou komisí v březnu 2022 si můžete stáhnout z domovských stránek <https://www.by-cz.eu/>. Rozhodnutí o přidělení prostředků pro první velké projekty se očekává v 1. pololetí roku 2023.

Program zahrnuje finanční prostředky EU ve výši 99 milionů EUR pro celý česko-bavorský příhraniční region. Spektrum témat sahá od výzkumu a přenosu znalostí, přes přizpůsobení se změně klimatu,

vzdělávání, kulturu a udržitelný cestovní ruch až po lepší řízení programu INTERREG (přeshraniční spolupráce, budování sítí). Do této priority spadá i nový Fond malých projektů.

Kromě klasických setkávacích projektů (people-to-people) má budoucí Fond malých projektů zahrnovat také projekty zaměřené na turismus a vzdělávání s menšími investicemi.

Dotační sazba u velkých i malých projektů bude činit 80 procent. Se zahájením nového Fondu malých projektů se dle aktuálního stavu počítá přibližně v polovině roku 2023.

Česko-saská spolupráce

(DTPA/MT) DRÁŽĎANY: Dobrá zpráva pro česko-saské příhraničí: Evropská komise schválila 28. července 2022 program INTERREG pro přeshraniční spolupráci mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou na období financování 2021-2027. Tím je položen základ pro pokračování vývoje, který začal v roce 2004 vstupem České republiky do EU – rozšiřováním a neustálým prohlubováním přeshraniční spolupráce mezi oběma sousedními zeměmi, hospodářským a sociálním rozvojem společného pohraničí a odstraňováním překážek pro setkávání lidí na obou stranách hranice a pro jejich spolupráci v různých oblastech a na různých úrovních.

Evropská unie poskytuje v rámci tohoto programu cca 152,4 mil. EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRE). V období financování 2014-2020 bylo v předchozím programu schváleno 162 projektů o celkovém objemu více než 149 milionů EUR. Podařilo se tak navázat všechny finanční prostředky.

Exkurze v české části Hornického regionu Krušné hory

(DTPA/MT) SCHWARZENBERG: Schwarzenberští městští průvodci a zástupci schwarzenberského městského informačního centra byli v rámci dalšího vzdělávání na cestách v české části Hornického regionu Krušné hory/Krušnohoří (Montanregion Krušné hory/Erzgebirge). V doprovodu českého průvodce při této exkurzi navštívili vybrané prvky ve čtyřech z pěti oficiálních součástí světového dědictví UNESCO v českém Krušnohoří. Patří k nim Hornická kulturní krajina Abertamy, Boží Dar, Horní Blatná, Hornická kulturní krajina Jáchymov, Rudá věž smrti v Ostrově a Hornická kulturní krajina Měděnec. Vzdělávací akce se v Abertamech konala již v uplynulém roce a nyní tedy bylo možné na ní navázat.

Během této exkurze měli schwarzenberští městští průvodci příležitost získat nové impulsy a podněty pro přípravu vlastního programu prohlídek.

Sudetoněmecké muzeum

V seriálu "Nachtlinie" představuje televizní stanice Bayerisches Fernsehen Sudetoněmecké muzeum v Mnichově. Moderátor Andreas Bönthe a kurátorka muzea Eva Haupt se vydávají na zábavnou a informativní prohlídku stálé expozice.

Reportáž vysílala televizní stanice Bayerisches Fernsehen a je k dispozici v knihovně médií na stránkách [zde](#).

Sudetoněmecký den



Euregio Egrensis Čechy vystavovalo na 72. Sudetoněmeckých dnech v Hofu. S bavorskými kolegy z Euregia Egrensis jsme měli společný stánek, kde jsme rozdávali propagační materiály o turistických zajímavostech v českém pohraničí v německém jazyce.

Na stránkách www.sudeten.de si můžete přečíst projevy mluvčího Bernda Posselta. Odkaz na projev o svatodušní sobotě [zde](#). A [zde](#) naleznete projev ze svatodušní neděle.

Shrnutí Sudetoněmeckých dní nabízí mimořádná reportáž bavorské televizní stanice Bayerisches Fernsehen [zde](#).

Poesiomaty

V neděli 24. července 2022 byl u barokního poutního kostela Navštívení Panny Marie na místě zaniklé vsi Skoky u Žlutic (Maria Stock) slavnostně odhalen a vysvěcen další z řady sedmi poesiomatů v sudetské krajině.

Poesiomat byl instalován ve spolupráci s místním spolkem „Pod střechou“, který o kostel už více než patnáct let pečuje. V současné době například dokončuje oplechování bání obou věží, do kterých by se ještě letos měly vrátit zvony, aby do dálky zvěstovaly, že kdysi proslulé poutní místo, nazývané také „české Lurdy“, stále žije. V plánu je také renovace posledního zachovaného domu, v němž by mělo vzniknout centrum setkávání. V budoucnu by mohly být odkryty a zakonzervovány základy ostatních stavení, kde před odsunem původních německých obyvatel žilo na tři sta lidí. Zatím se ale dění ve Skokách soustřeďuje hlavně kolem kostela. Konají se zde koncerty a pravidelné bohoslužby – z toho dvakrát ročně v němčině. Členové spolku také doufají v obnovu spolupráce s Ackermann-Gemeinde Würzburg a mladými lidmi z Junge Aktion der Ackermann-Gemeinde.

Dramaturgii poesiomatu sestavil písničkář Petr Linhart, který je místopředsedou spolku „Pod střechou“ a stará se o jeho kulturní program. Až s výhledem na monumentální kostelní průčelí zatočíte klikou, můžete se zaposlouchat například do melodie poutní písně ze Skoků, vzpomínání na poslední mši před odsunem nebo do písní a povídek Oldřicha Janoty – dalšího písničkáře a spisovatele, jemuž toto místo učarovalo.

Mimochodem – nenapadá vás, odkud se vzalo známé rčení „Panenko skákavá“?

Poesiomaty v sudetské krajině jsou společným projektem Ondřeje Kobzy a Česko-německého fondu budoucnosti, který vzniká také za finanční podpory Nadace PPF. Poesiomaty z této skupiny už stojí v Šitboři (Schüttwa), Vrchní Orlici (Hohen-Erlitz), Prášilech (Stubenbach), Horní Polici (Oberpoltitz) a Olešné (Elsch). Poslední bude zanedlouho umístěn při křížové cestě na kalvárii u Ostré nedaleko Úštěka (Neuland bei Auscha). Každá z těchto originálních „mluvících rour“, jak je někdy nazývá Ondřej Kobza, pomocí úryvků básní a jiných literárních textů v češtině i němčině, lidových i novodobých písní, nejrůznějších zvuků, ale také vzpomínek bývalých německých obyvatel vybízí k zastavení, rozjímání a přemýšlení.

Odkazy:

<https://poesiomat.cz/v-krajine>

<https://www.skoky.eu/>

Kontakty:

www.euregio-egrensis.cz

Ing. Lubomír Kovář
jednatel

Tel.: +420 603 516 159
e-mail: lubomir.kovar@euregio-egrensis.cz

Ing. Olga Křížová
projektová manažerka

Tel.: +420 605 282 898
e-mail: olga.krizova@euregio-egrensis.cz

Ing. Roman Stratil
finanční manažer

Tel.: +420 605 243 412
e-mail: roman.stratil@euregio-egrensis.cz

www.euregio-egrensis.cz



Partner sdružení



Vodohospodářské sdružení
obcí západních Čech